

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Tvrriani Societatis Iesv, Aduersùs
Magdeburgenses Centuriatores pro Canonibus
Apostolorum, & Epistolis Decretalibus Pontificum
Apostolicorum, Libri Quinq[ue]**

**Torres, Francisco de
Coloniae, 1573**

VD16 T 1629

Cap. X. Defensio doctrinae de exauditione orationis per fidem cum bonis
operibus, quam Magdeburgenses in epistola Clementis & Alexandri
accusant: & demonstratio ex scripturis, non exaudiri eum, qui ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29685

opere tractare: aliud, respondere defendendo quod accusatur: defensio, non in quo modum imponit ratio eorum, quæ accusantur. Sed pergamus ad ea, quæ sequuntur in accusatione Magdeburgensem in capite de doctrina,

Defensio doctrinæ de exauditione orationis per fidem cum bonis operibus, quam Magdeb. in epistola Clementis & Alexandri accusant, & demonstratio ex scripturis non exaudiri eum, qui cum sola fide orat, & quomodo latro in cruce non ex fide tantum orauerit, & exauditus fuerit.

Cap. 10.

Quinto, inquiunt, exauditio orationis non in fide & nomine Iesu, sed in bonis moribus & operibus. Clemens 1. & in oblationibus & dignitate sacerdotū, Alexáder 2. collocatur &c.] Si ita docuisset Clemens, vt isti impie & impudenter finixerunt, non esse orandum in fide & nomine Iesu, aut non exaudiri orationes, in fide & nomine Iesu adhibitas, meritò accusâissent. sed an sic docuerit, iudicent ipsi Magdeburgenses, aut *Deprehensio Magd. in ma. nifesta cœlumnia.* torum discipuli & auditores. Recitamus ergo verba epistolæ Clementis, quæ isti more suo corruerunt, addentes quæ nullus nisi eorum simili somniaret. Sic ergo ait Clemens: Ità Deo precem fundere conuenit nauigantes, vt mereamur audiri: audiri autem à Deo ità demùm meretur quis, si orationes ipse bonis moribus & bonis operibus adiuuentur. An qui hec dicit, negat exaudiri orationem in fide & nomine Iesu? aut qui in fide & nomine Iesu exauditur, potest ne bonis operibus carere? Sed videor hic mihi audire Magdeburgenses respondentes, posse carere: idq; fortasse exemplo latronis in cruce probari dicent, quasi ille in fide sola & nomine Iesu exauditus fuerit. Sed priusquam id falsum esse demonstremus, doceamus ex scripturis, orationem, vt ad salutem animæ exaudiatur, oportere perfici opere charitatis, quæ est forma omnium virtutum. Multum enim, inquit beatus Iacobus, valet oratio iusti ἡγεμονία, id est, oratio, quæ operibus exercetur. Sed quia Luterani hanc epistolam negare audent, probemus quod beatus Iacobus dicit, auctoritate Esaïæ. cū enim populo Iudeorum, propheticis prædicationibus futurorum malorum commoto & perterritio, religiosiores quidam, alioqui legem Moysis negligentes, & suorum criminum obliti, ieunijs tamen & orationibus Deum placare stupererunt, quasi sola ieuniu & precatio fuisse satis essent ad sanctitatem & iustitiam eorum, vt exaudiretur: iussit Deus Prophetæ, vt admonueret eos, idcirco non exaudiri, quia non essent iusti, id est, quia orationes suas cum vita & morum sanctitate non coniungerent. Me enim (inquit) de die in diem querunt, & vias meas scire volunt, quasi populus qui iustitiam fecerit. Querunt, inquit, me quotidie, scilicet per orationem, quasi populus iustitiam faciens, cū tamen non faciant iustitiam: ergo ab bene orandum, & vt exaudiatur, qui orat, necessæ est opera iustitiae facere. Rogant me, inquit, iudicia iustitiae, & appropinquare Deo volunt. Ecce orationem, quæ non merebatur exaudiiri

Lac. 5-

Esa. 58.

*Exauditio
precii nostra-
rum cui vel
scribenda,
vel acceptum
farende.*

exaudiri, quia non erat *in grymūis*, vt dixit beatus Iacobus: id est, quia erat sine operibus bonis. Et paulò pōst idem Esaias: Frange (inquit) esurienti panem tuum, & egenos vagosq; induc in domum tuam: cùm videris nudū, operi eum, & carnem tuam nē despixeris. Et subiungit: Tūc erumpet quasi manē lumen tuum: tunc inuocabis, & Dominus exaudiet: clamabis, & dicet, eccē adsum. Accusatē ergō Magdeburgenses, eadem licentia & impia temeritate Esaiam, qui sine bonis operibus negat exaudiendos esse Iudeos illos in fide sola: nec enim sine vlla fide orabant. quis hoc dicat, nisi sensu communi careat? quomodō enim appropinquare Deo volebant, si nullam Dei fidem habebant? credebant igitur, sed non cum dilectione. Rursus, si in fide sola sine bonis operibus satis est orare, quomodō legitis Euangelium, cùm ait Dominus: Non omnis, qui dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in regnum cælorum, sed qui facit voluntatem patris mei? an dicitis fortassis, qui dicit, Domine, Domine, orare sine fide? quis rursus hoc dicat, nisi amens aliquis? Ergō oratio in sola fide, non exauditur ad salutem animæ. Præterea quis dubitet, quin, sicut dixit Euangelium, Non omnis, qui dicit, Domine, Domine, intrabit in regnum cælorum: ita dicere potuerit, non omnis, qui dicit, Domine Iesu, Domine Iesu, intrabit in regnum cælorum. Quod si ita est, quod non omnis, qui dicit, Domine, Domine, siue Domine Iesu, Domine Iesu, intratur us sit in regnum cælorum, sed qui facit voluntatem patris, qui in celis est: quero à vobis, Magdeburg, quid differt, quis sic dicit, Domine, Domine, siue Domine Iesu, Domine Iesu, quod sine fide quidem aliquid dicere nō potest, qui tamen non intrabit in regnum cælorum, secundum sententiam Domini: quid, inquam, differt ab eo, qui dicit, Domine Iesu, in spiritu sancto, sicut Apostolus ait. Vt ergo enim horū ^{1. Cor. 12.} fidem habet, & in fide orat: & alter exauditur, & intrabit in regnum cælorum: alter non exauditur, nec intrabit: nempe differt, quod illius fides, <sup>Cur orantes
quidam ac dīo
cē:es, domine,
Domine; non
exaudiuntur.</sup> ^{Rom. 13.} la est: Sic enim Leontius Aerolius in commentarijs Matth. ca. 7. interpretatus est, illos in die iudicij dicturos esse, Domine, Domine, & que sequuntur, qui fidem (inquit) sine operibus habuerunt. idem dixit Theophylactus, Leontium secutus: huius verō, qui orat, dicens in spiritu sancto, Domine Iesu: fides est non sola, sed cum operibus: non enim credit tantum, sed credit & diligit, quod est facere voluntatem Dei, qui non dixit, Plenitudo legis, fides est, nē vos de sola fide acciperetis: sed dilectio est, quæ est forma fidei & spei, immōd omnium virtutum. Sic autem accipiendum esse illud Apostoli, id est, dicere, Domine Iesu in spiritu sancto, non de dicente sola fide, sed de dicente fide & operibus, intelligi potest ex sancti Diaochi episcopi Photices in Epiro cap. 59. de perfectione spirituali: oportet, inquit, dare animæ tuæ illud, Domine Iesu, ὃστι ληπτόν περιγραμμάτιον τοῦ οντότοῦ, id est, ad integrum & solidam trahationem propositi vel finis, quæ perinde sunt, quasi diceret: sic oportet dicere apud te, Domine Iesu, vtho c sit tibi omnino propositum, quomodō secundum Dominum Iesum viuas. Is itaque dicit

Ez. 29. dicit propriè ac perfectè, Dominus Iesu, non qui hoc dicit ore, id est, qui in eum credit tantum, nondum tamen facit voluntatē eius, vt illi, de quibus aiebat Dominus: Hic populus labijs me honorat, cor autem eorū longè est à me: non enim loquebatur de non habentibus fidem, sed de habentibus fidem tantum. Hie ergo dicit plenē, Domine Iesu, qui per fidem & obedientiam Domini operatur salutem suam. Hic enim facit voluntatem patris, qui in cælis est, quod nō potest fieri, nisi in spiritu sancto, sicut Apostolus ait: & hic orat in spiritu sancto, sicut Iudas Apostolus in epistola sua præcipit. Obseruauit quoquè hoc genus dicendi πραγμάτων καὶ καταδέσης, quod est, dicere re & veritate, beatus Hieronymus in comment. Esa. cap. 66. inquiens: Dicere non sermone, quæ res facilis est, sed affectu & opere comprobatur. Idem post eum obseruauit Iunilius author valde eruditus, & in literis sanctis benè exercitatus: Ille enim, inquit, propriè dicit, qui voluntatem & mentem sono vocis enunciāt. Sic quoq; accipiendum est illud apud Malach. Et dixistis, Vanus est qui seruit Deo: id est, ita affecti fuisti, & ita vixisti, vt si vanum esset seruire Deo. & David, Dixit insipiens in corde suo, Non est Deus: id est, sic animatus fuit erga Deum, & sic vixit, vt si non esset Deus. Vtrunque notauit Theodorus Antiochenus: Occasione oblata, non grauatè ad utilitatem legētium obseruatione scripturarum adhibeo. Satis iam ostensum est, in fide sola, & in nomine Iesu, sine operibus non audiri orationem: neque plenē & in corde suo dicere, Dominus Iesu, eum qui credit tantum, id est, cuius fides non exercetur in opere dilectionis. Latro in cruce orans, non mine Iesu, quælo vos Magdeburgenses, an credidit latro de Christo, quod Deus esset, & quod remunerator esset? certè credidit, alioquin non dixisset, uit, nec in sola fide exaudiens fidem exercuit increpando alterius latronis impietatē, & confitendo peccata sua digna morte, & innocentiam Christi, cùm dixit: Neque tu times Deum, qui in eadem damnatione es? & nos quidem iustè, nam digna factis recipimus: hic verò nihil mali gescit. Quemadmodum ergo audebitis dicere, in fide & nomine Iesu, sine vllis prorsū operibus, exauditum esse? an non est ex operibus fides eius in euangelio ostensa? Præterea, non putatis eum, qui perfectè credidit, quod Christus esset Deus & remunerator, se Christo extota anima, & ex toto corde obtulisse? ista verò oblatio, an non fuit opus excellens ex fide? quomodò igitur sine vllis operibus per solam fidem exauditus est?

Responso ad ea, qua Magdeb. obijciunt contra doctrinam Alexandri episto. 2, de exauditione orationis per oblationes & dignitatem sacerdotis, & demonstratio evidens, quod hæc doctrina secundum scripturas sit: contra vero, quod tradunt Magdeb. exaudiri orationem in sola fide, contra scripturam esse.

Cap. II.

Obijci-